

Elastični pritrdilni ovoji

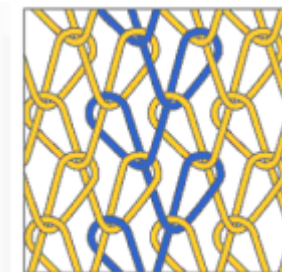
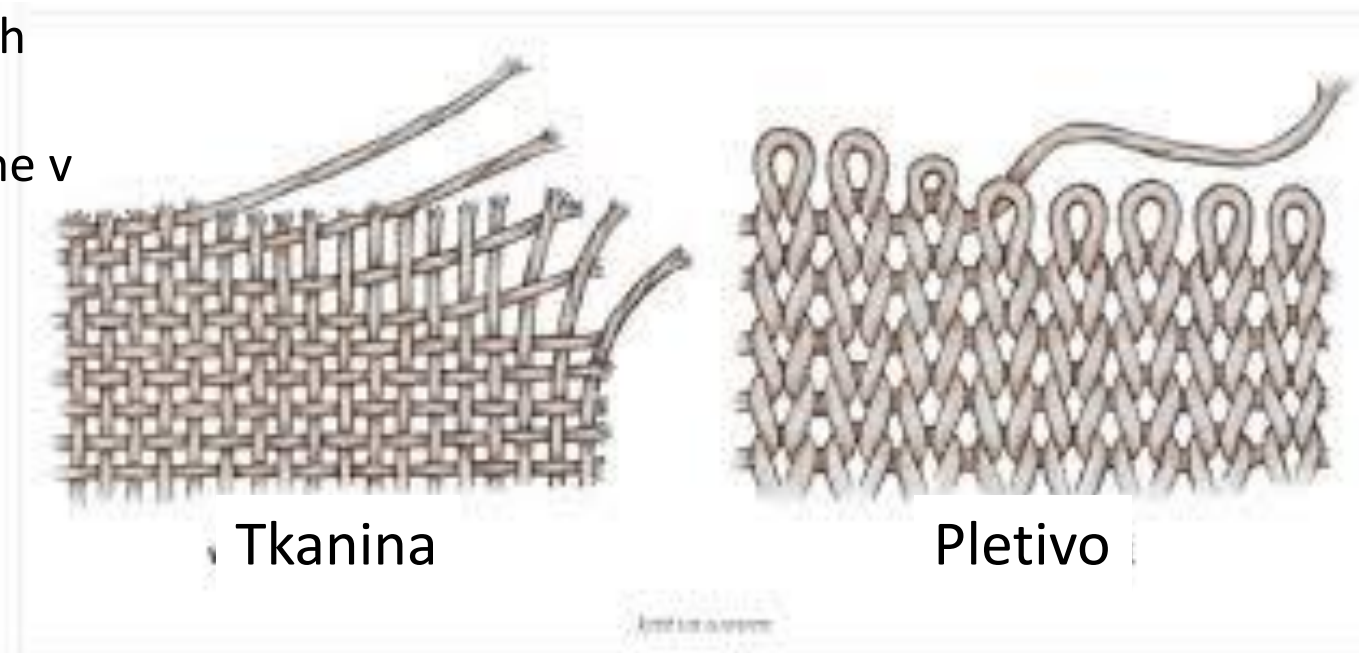
3. vaja

Teoretične osnove

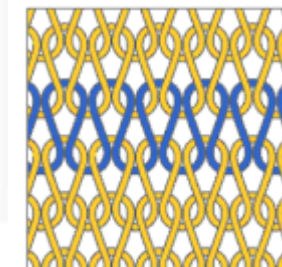
Tkanine za elastične povoje

- Elastični pritrdilni povoj je navadno v obliki traku, ki je navit na navitek. Pritrdilne povoje se uporablja kot zunanji del za zavarovanje rane in niso v tesnem kontaktu z rano. Lahko so tkani ali pa pleteni.

Pri tkanih povojih uporabljamo predvsem tkanine v vezavi platno.

Snutkovno pletivo

Votkovno pletivo

Preje za elastične povoje

- Prstanske preje
- Krep preje: močno vite (1500 do 2500 z/m)
- Oplaščene ali ovite preje z elastanom
- Teksturirane multifilamentne preje

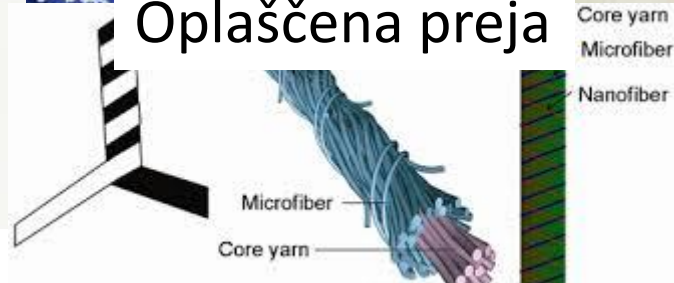
Preje so izdelane pretežno iz naravnih (bombaž) in kemičnih vlaken (viskoza, PES, PA 6,6).

Krep preja

Oplaščena preja

Multifilamentna teksturirana preja

Naloga

- Namen vaje je določiti osnovne konstrukcijske lastnosti elastičnih pritrdilnih ovojev.
- V drugem delu vaje pa še določiti elastične lastnosti (elastični povratek) elastičnih pritrdilnih ovojev.

Prikaz vzorcev

Tkani povoj

Osnova: surov bombaž 30 tex, oplasčena elastanska preja (91,2 % CO, 8,8 % EI)

Votek: surov bombaž

Tkani povoj

Osnova: bombažna krep preja 17x2 tex S in Z

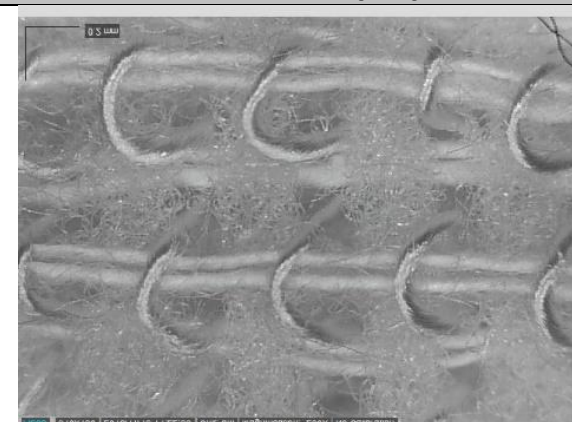
Votek: bombažna preja 17 tex

Tkani povoj

Osnova: viskozna preja 17tex, beljen bombaž 17 tex, teksturiran PA 6,6 78 dtex (24x2)

Votek: bombažna preja 17 tex

Kompresijski povoj

Osnova: surova bombažna preja 14x2 tex, oplasčena preja PA/EI ($T_{tElastan} = 200$ dtex), viskozna preja (modra)

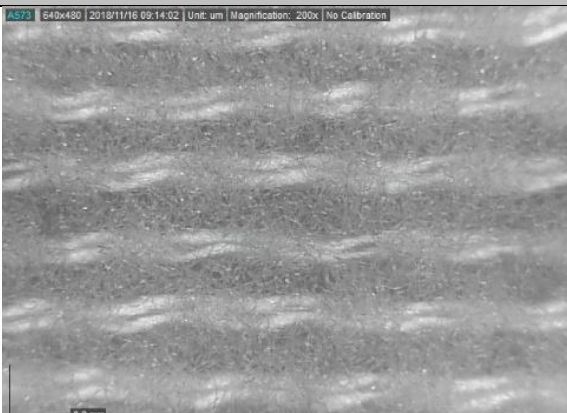
Votek: bombažna preja 36 tex

Tkani povoj

Osnova: teksturirana preja iz PA 6,6 78 dtex (dve skupaj)

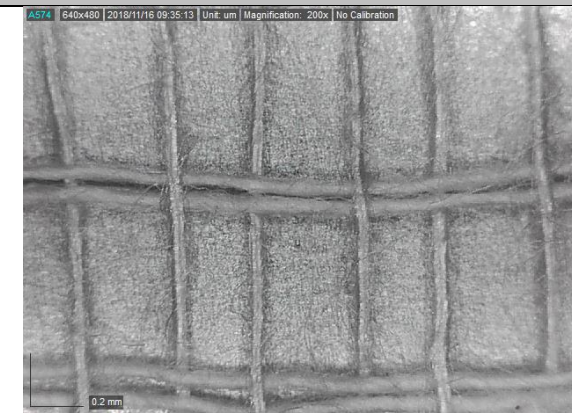
Votek: viskozna preja 20 tex

Tkani povoj

Osnova: viskozna preja 17 tex

Votek: beljen bombaž 17 tex

Pretržna sila in pretržni raztezak

- Za določanje pretržne sile in pretržnega raztezka pripravimo po standardu SIST EN ISO 13934-1, vzorec širine 5 cm in dolžine 20 cm. Vzorec vpnemo v prižemi dinamometra pri čemer je vpenjalna dolžina 10 cm.
- Hitrost pomika zgornje prižeme je 100 mm/min. Meritev izvajamo do pretrga. Zabeležimo vrednost pretržne sile, F_{pr} (N) in pretržnega raztezka, ε_{pr} (%).

Instron 5567

Elastični povratek

- Elastični povratek določamo po standardu BS EN 14704-1:2005.
- Pripravimo vzorec širine 5 cm in dolžine 30 cm. Vzorec vpnemo v prižemi dinamometra pri čemer je vpenjalna dolžina 20 cm.
- Vpenjalno dolžino označimo.
- Hitrost pomika zgornje prižeme je 500 mm/min.
- Meritev izvajamo do sile 30 N (oz. 6 N/cm), nato se pomična prižema povrne v izhodni položaj.
- Nato vzorec položimo na ravno podlago in ponovno izmerimo razdaljo med oznakama na vzorcu. Elastični povratek izračunamo z enačbo (1).

$$E_{el} = \varepsilon_{el} / \varepsilon_{cel} \cdot 100 (\%)$$

Kjer je: ε_{el} – elastični raztezek (%), ε_{cel} – celotni raztezek (%), E_{el} – elastični povratek (%)

Elastični povratek in elastični raztezek

$$E_{el} = \varepsilon_{el} / \varepsilon_{cel} \cdot 100 (\%)$$

Kjer je: ε_{el} – elastični raztezek (%), ε_{cel} – celotni raztezek (%), E_{el} – elastični povratek (%)

$$\varepsilon_{el} = \varepsilon_{cel} - \varepsilon_p$$

Kjer je: ε_p – plastični (nepovratni) raztezek (%)

Rezultati

Podatki o vzorcu	Konstrukcijske lastnosti	Mehanske in elastične lastnosti
<ul style="list-style-type: none"> ○ Vzorec: Elastični pritrdilni ovoj ○ Postopek izdelave ○ Vrsta preje v osnovi in votku	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gostota osnovnih in votkovnih niti (niti/cm) ○ Ploščinska masa, M (g/m²) ○ Debelina, h (mm) ○ Finost preje v osnovi in votku (tex)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pretržna sila in raztezek, F_{pr} (N), ε_{pr} (%) ○ Elastični povratek, E_{el} (%)